

75 éve halt meg József Attila

2012 december 04. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

„Költ? vagyok – mit érdekelne engem a költészet maga?” Hetvenöt éve, 1937. december 3-án halt meg József Attila, a magyar költészet egyik legnagyobb alakja. Portré.

Budapesten, a Ferencvárosban született 1905. április 11-én. Apja, József Áron 1908-ban elhagyta a családot,

gyenge egészség? édesanyja, P?cze Borbála mosásból tartotta el a három gyermeket. A külváros nyomorgó szegényeinek életét élték, Attila többet járt az iskola mellé, mint az órákra, ám olvasni nagyon szeretett. Anyja korai halála után sógora, Makai Ödön lett a gyámja. 1920-tól a makói gimnáziumban tanult, első verseskötete, a Szépség koldusa 1922-ben jelent meg, Juhász Gyula írt hozzá el?szót. József Attila 1923-ban otthagyta a gimnáziumot, kés?bb magánúton érettségizett le.

1922 és 1925 között írta m?veinek felét, verseit közölte a Nyugat is, és az irodalomszeret? és -ért? közönség felfigyelt rá. 1924-ben a Kékmadár folyóirat leköszölte a Lázadó Krisztus cím? versét, amelyért istengyalázás miatt perbe fogták, majd felmentették. Ugyanebben az évben a szegedi egyetem magyar–francia–filozófia szakos hallgatója lett, de egy év múlva Tiszta szívvel cím? verséért Horger Antal professzor „eltanácsolta”. Beiratkozott a bécsi egyetemre, majd Párizsban a Sorbonne hallgatója lett, 1927-t?l a pesti bölcsészkaron két szemesztert járt végig. 1928-ban megismerkedett Vágó Mártával, akinek apja beajánlotta a Magyar Külkereskedelmi Intézethez francia levelez?nek. 1929-ben megszakadt a kapcsolata Vágó Mártával, ekkor jelent meg a Nincsen apám, se anyám cím? kötete.

Ezt követte közösségkeres? próbálkozásainak id?szaka, különféle politikai csoportosulásokhoz csatlakozott, 1930-ban az illegális kommunista párt tagja lett. Itt ismerkedett meg Szántó Judittal, aki 1936-ig élettársa volt. Noha lelkesen vetette bele magát a mozgalmi munkába, a sz?klátókö?r?, vakbuzgó pártbürokráciától idegenkedett, és ezt a maga költ?i eszközeivel kifejezésre is juttatta. A párt sem tudott vele mit kezdeni: 1931-ben a Moszkvába emigrált magyar kommunisták irodalmi folyóirata, a Sarló és Kalapács szociálfasisztának bélyegezte, 1932-ben a Külvárosi éj cím? kötetét kritizálták, végül 1934-ben kizárták. Az ekkor már – különböző? neurotikus zavarai miatt – pszichoanalitikai kezelés alatt álló költ? légüres térbe került, magánélete is válságba jutott. 1933-ban szerelmes lett Marton Márta m?vészettörténészbe, ez az érzés ihlette egyik legszebb szerelmes versének, az Ódának a megírására.

1935 elejét?l Gyömr?i Edithez járt pszichoanalízisre, de az iránta érzett viszonzatlan szerelme, amely egészen agresszív kitörésekre is késztette, csak meggyorsította lelki szétesését. Gyömr?i biztatására készült el a Szabad ötletek jegyzéke két ülésben cím? írása, amelyet olykor obszcenitásba hajló szabadszájúsága miatt évtizedekig elzártak az olvasók el?l. 1936 elejét?l Ignó Pál mellett szerkeszt?je lett a Szép Szó cím? baloldali szellemiség? folyóiratnak, amelynek bel? köre baráti társaság, irodalmi m?hely és szellemi közösség is volt számára. Nekik panaszolta el 1936-os Nagyon fáj cím? kötetének teljes visszhangtalanságán érzett keser?ségét is.

Kés?n jött ajándék volt életében 1937 elejét?l a Kozmutza Flóra iránt érzett, beteljesületlen szerelem, a hozzá és róla írt Flóra-ciklus már „a reménytelenség bizonyosságával volt terhes”. A költ?t 1937 júliusában idegösszeomlás miatt három és fél hónapig a Siesta szanatóriumban ápolták, majd kezel?orvosai n?véreire bízta, akik balatonszárszói panziójukba vitték.

75 éve, 1937. december 3-án este sétálni indult, ám soha nem tért vissza, a szárszói állomáson áthaladó 1284. számú tehervonat halálra gázolta. Halálának körülményeir?l azóta is vita folyik, az egyik tábor szerint véletlen baleset okozta, a másik tábor viszont az öngyilkosság mellett érvel.

József Attila halála után egy évvel posztumusz Baumgarten-díjban részesült, 1948-ban Kossuth-díjjal tüntették ki életm?vét. Magyarországon születésnapja a költészet napja is egyben, emlékét többek között a róla elnevezett díj is ?rzi, amelyet kiemelked? irodalmi teljesítményért adományoznak évente.

mno.hu - Grund

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD

A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló